

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábes postlőr egyszeri hirdetésnél 10 Hl., többeszeri hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 Hl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez körünk.
Egész évre	8 kor.	ELES KÁROLY.	Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:	Kéziratokat nem küldünk vissza.
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

Nyelvében él a nemzet.

Magyar nyelven dicsérjük az urat! Széles e hazában, amelyet az első magyar király bölcsessége megváltott az őspogány hittől, magyar nyelven zengjen a dicséret a Magyarok Istenéhez, aki annyi vizsaly és balszerencse közt megtartotta nemzetét egy ezredéven át.

Hangzatosabb, édes bűbájjal csengőbb, szebb nyelv van-e a világon a magyar nyelvénél? Magyar fülnek édes zenéje, magyar léleknek, magyar szívnek legszebb imádsága ez!

Ebben a nagy emberi társadalomban a sok cifra, hatalmas, büszke nemzet között olyan a magyar, mint a tuskétől megtépett, ágtól megvértett árva fiú. A zápor megverte, a nap lesütötte. Senkije és semmije nincs és a szeretet szava nélkül meg előre az élet nagy országotján. De nem kell féltetni.

Ez a fiú keményfajú legény. Szívében nagy emlékeket és nagy álmokat hord. Az emlékek ezer évek viharából szállnak ki s az álmok új ezredévre szólnak.

Sorsunk és rendeltetésünk, hogy mindenképen ki legyünk zárva a nyugati világ nagy társadalmának közösségéből. A nyelvünk idegen a föld kerékességén. Lelkét megérteni, szellemét fel fogni nem tudja a nyugati fül. A benne rejlő erő, a benne viharzó nemzeti öntudat meg nem ihletheti a nyugati hib-

rid szellemet. Legyünk büszkék erre. Ez a mi kiválóságunk, a mi szuverenitásunk. Mi más nyelven, külön nyelven dicsérjük az Urat, minthogy Isten fogalmából is elvontuk az általánosságokat és hisszük, valljuk, hogy az Ur lényegében van egy parányi rész, amely egyedül és csupán értünk érez. Mi absztraháltuk az Urnak isteni lényegét és a lelkünk mélyén oltárt emeltünk a Magyarok Istenének! Ez a sovinizmus a nemzetnek legszentebb és legszebb imádsága Istenéhez és ennek az imádságnak a nyelve csak egy lehet: — magyar!

Hatalma, indulata, színe, csillogása ennek a nyelvnek nemzeti önállóságunk kifejezője, nemzeti erőnk biztosítója. Vele élünk az örökkön örökké való időig, de nélküle meghalunk egy szellő fuvaltatnyi pillanat alatt. Akarjuk a halált? mást se kell tenni, mint feladni nyelvünket; akarjuk a szolgaságot? és mást se kell tenni, mint lemondani nyelvünkéről! De nem akarjuk!

A magyar nemzet életének, boldogulásának és hatalmi fejlődésének irányítói megértik immár a magyar nyelvnek ez igézetes erejét. Tudják, hogy belőle sugárzik ki a nemzeti géniusz életfentartó ereje. Tudják, hogy nélküle a Duna-Tisza táján meghalna a magyar. Három koporsóba kerülne, a halál, a szolgaság és névtelenség koporsójába! A sírját, mint egykoron a három koporsóba zárt Atilláét, soha fel nem találná senkisé.

A közoktatásügyi kormány ezidőszerű kormányfőria, Wlassics Gyula teljes fontosságában megérti a magyar nyelvnek e nemzetfentartó lényegét. Ennek a megértésnek a nyomán, amely ott él a legutolsó magyar embernek is a lelke mélyén, rendeletet adott ki a kultuszminiszter, amelynek az a célja, hogy a magyar nyelv védelmét biztosítsa és használatát elősegítse.

Ez a rendelet a magyar tanfelügyelőkhöz szól és az 1879-iki közoktatásügyi törvénynek szigorú végrehajtását, amely a magyar nyelv általánosan kötelező oktatását szabályozza, teszi kötelezővé.

Ma a nemzetiségi feszülődések és tulkapások korszakában ez a rendelet, amely voltaképpen nem más mint egy 23 év óta élő törvény végrehajtásának a szorgalmazása, igen fontos jelenség. Ebben a rendeletben benne van a köztudat hitvallása, amely a magyar nyelv szerepét a maga jelentőségéhez méri.

Mi, akik itt élünk és küzdünk a létfontosságunkért s nehéz bajainkban a Magyarok Istenéhez fordulunk segítségért, mi, magyarok, ennek a vérzett földnek a záporvert, naplesütött árva fiai a nyelv összekapcsoló, egybeforrasztó erejénél fogva állhatunk szembe csupán: mint egy test és egy lélek, a rántörő, ellenséges áramlatokkal.

Ez a nyelv a mi fegyverzetünk és páncélzatunk, amelyen nem vesz erőt semmi nemzetiségi orvttamadás. Ennek

Az őrnagy ur.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

A városka tisztjei a két legöregebb zászlóaljparancsnok nyugalmabavonulását parentálták el a tiszti étkezőben, mikor a különben otthon étkező nős ezredes, izgatottságában feltucatszor megbotolva a sarkantyujában, esett be a terembe:

— Roppant ujság! Roppant kitüntetés! Csörömpölve hullottak a villák a tányérokra. Némán figyelt mindenki.

— Roppant ujság! Egyszerre két áthelyezés! Főherceg tisztelet meg az ezredünket. Ő lesz a negyedik zászlóalj parancsnoka, a harmadiké Branne őrnagy.

Ropdestek, hullámozottak a kíváncsiság és az érdeklődés sugarai a levegőben.

— Milyen ember a fenség? Hát Branne őrnagy? A főherceg egész komolyan parancsnok lesz e? Az őrnagy szakáns-e?

A válaszokat csakhamar megtudták, hogy a főherceg éppoly komolyan veszi a hivatását, mintha pickauf vitte volna fel a rangjait, az őrnagy pedig nem szakáns, hanem bámulatos erőskezű ember, aki alatt a harmadik zászlóalj legényei mintakatonák lettek, Branne tartózkodó modorú ember volt: nem váltott ki rokonszenvet a bajtársai közül. Hideg maradt mindig az arca, de a szeme villogása mutatta, hogy belső élet él.

Az ezredesnek, akinek az őrnagy ridegsége éppenséggel nem tetszett, dicsőséges híre volt

affelől, hogy nyolcszáz ember közül is meglátta: melyik képtelen a katonai szolgálat komoly teljesítésére, vagyis: melyik bakának a sapkája áll ferdén. Mőfelett bosszantó volt, hogy Branne őrnagy zászlóaljában mindegyiknek a sapkája egyenesen állt, így hát az őrnagyba a legmagasabb szolgálatban nem igen lehet beléjékötni.

Lassan itt volt már az ezredgyakorlatok ideje. Egyik júliusi hajnalban már három óraker indult el a homoki pusztá felé a negyedik zászlóalj, a másik három pedig, mely „ellenség” volt, öt óraker. Ennek a főherceg volt a parancsnoka. Ugy kontempláltak a haditervet, hogy útközetre körülbelül tíz óraker kerül a sor, vagyis mászóval — a parancs az volt, hogy pontban tíz óraker lesz az útközet.

A homoki pusztának és környékének nagyon becsületes volt a talaja, amely a világ minden kincséért sem lett volna hűtlen a nevéhez: futóhomok volt biz az, amely rohamvást settenkedett be a bakancsok lyukacsain s égette a talpat, hogy csak úgy táncolt rajta a katonák. A pusztától északra egy erdőnek csufolt fás terület volt, ennek a táján kellett megtörténie az összecsapásnak.

Branne őrnagy megkerülte az erdőt valami egy órai járásra és szokatlanul idegesen feszkelődött a lován az egész uton, mert kétségbeesett volt, hogy hová helyezze el fődőzébe a csapatját, mikor az utolsó országtűt kutig pontos katonai térképen nyoma sem volt egy parányi dombnak sem. Már pedig, ha a katonai térképen nincs domb, akkor szent, hogy nincs domb az egész vidéken. Megkerülték az erdőt, az őrnagy

egyszerre csak elhalványodva kérdezte a segédtisztjétől.

— Hol vagyunk, hadnagy ur?

— Ötvenhat pernyi uton északra a homoki pusztától, felette szolgálati kézséggel a segédtiszt.

Az őrnagy még halványabb volt a csodálkozástól.

— Hadnagy ur, ez érthetetlen! Tisztára érthetetlen! Tessék, itt a térkép, ott minden van csak „deckung” nincs. És nézzon ide, — maga elé mutatott — látja ezt a hatalmas töltést? Hisz ez vasuti töltés!

Bizony az vasuti töltés volt, de ha nem is az lett volna, mivel az őrnagy mondta, hát a hadnagy ráhagyta volna:

— Jelentem alássan, az vasuti töltés!

Nem volt már halvány a Branne őrnagy arca, villogott a tekintete. Odavágtatott a zászlóaljához:

— Zászlóalj, vigyázz! Rohamlépés, irány utánam, zászlóalj, indulj!

Remegett a föld, amint a csapat a töltés egyik oldalán föl, a másikon lerohant. Ott aztán nyugodtan hasra feküdtek.

Volt tehát „deckung” már, ha a térképen nem is volt jelezve. . . . Másfél év alatt ugyanis kitalálták építeni a vasutat, a vidék katonai térpeke pedig pár esztendő előtt készült.

És a bolond öt esztendő ostoba zavart csinált a főherceg csapatában is. A pusztától délre ugyanis a talaj már agyagos volt, ott emelkedett egy csomó domb, mindmégannyi fődőzék. Csak hogy az öt esztendővel ezelőtt volt így. Mert

a nyelvnek lelke és szelleme a Rákócy-induló előretörő hangrohamában viharzik s a Himnusz szelíd, imádságos harmóniájában csillapul meg. Ez önti szívünkbe a hitet, reményt, az erőt, az indulatot s a béke esőmdjét, nyugalmat. Ami erő e nemzetben él, az nyelvében bírja gyökerét, ami álmod a magyar szív megtermel, annak színe, virágozása, fénye a magyar nyelvben talál kifejezésre.

A magyar nyelv a mi végvárunk, amelyet feladni, lerombolni nem lehet és nem szabad soha! Erre segítsen meg minket a Magyarok Estene!

A magyarok Rómában.*)

Írta: Szalay Lajos.

Vannak ilyenek is. Nemcsak átutazók, turisták, zarándokok és üdülők, hanem akik állandóan ott tartózkodnak részint hivatalból, részint mint tudományos buvárok, kik csendben, zajtalanul munkálkodnak a világvárosban s mégis hírt, nevet, elismerést és dicsőséget szereznek a legmagasabb helyeken a Vatikán és Kvirinálban a magyar névnek.

Frankói Vilmos arbei püspök és nagyvárad kanonok és szegszárdi apát az, aki élén áll annak a kis tudományos körnek, mely évek hosszú sora óta a legigazibb magyar tudományos érzéstől áthatva kutat és gyűjt a vatikáni és kvirináli levéltárakban, a levéltárak ez őszülőiben s gyűjlik halomra azokat a megbeesülhetetlen történelmi kincseket, amelyek a magyar nemzet történetét gazdagítják.

Amint kiérünk a *Porte Piana* az örök város magas falai közül, jobbkéz felül terjed el a magasztalással körülvett *Campo Militare Casta Praetoria* óriási katonai laktanya, annak átellenében van a villamvilágítási transzformátor telep a Tivoliból bevezetett villamos áram részére, valamivel odább pedig csinos kert közepén emelkedik ki az *Institutio Ungherese* név alatt ismeretes gyönyörű kis palotaszzerű emeletes villa: Frankói püspök tulajdona. A város negyedét, melyben egyik szép villa a másik mellé sorakozik, a híres római család kertjei után, *Villa Patriciana* nevezik s Frankói villája egyik legszebb, legkedvesebb épület a városnegyedben, körülvevő eedrus fáival.

Mikor az itt lakó római barátunkat, Beke Antal gyulafehérvári kanonokot először meglátogattuk, Frankói püspök nem volt otthon. Távól volt Rómától *Schönherr* Gyula titkárával egyetemben — ki egyuttal a budapesti nemzeti múzeum könyvtáristája is s tudományos körökben szintén eléggé ismert ember.

Epen az nap kapott Beke kanonok levelet. Frankói püspöktől, Franciaországból, *Avignonból* volt keltező a levél, s azt írta a tudomány-szomjas püspök, hogy március 29-én *Londonba*

* Szerzőnek saját alá írt művéből.

azóta ott két óriási téglagyár létesült s a dombokat nem nyelte el ugyan a föld, hanem... felhasználták téglágyártásra.

Mikor az ezredes ezt meglátta, tüzes abroncsot érzett a koponyáján.

Hogy ők most a főherceget oly helyre vezették, ahol nincs földözék. Hiába vették elő a tisztek irányítóját, hogy talán az állt meg, nem az eszük, dombot azért mégis csak a... térképen találtak. Pedig oly szépen ki volt már másodpernyi pontossággal számítva a főherceg győzelme és most megeshetik, hogy az őrnagy győz. De nem! Lehetetlen! Hisz annak a térképén sincs földözék! Ésmint a csapat nyugodtan északnak, hogy hirtelen üssön rajt az ellenen.

A fenség mosolyogva szól az ezredparancsnokhoz:

— Hisz erre nincs domb.

— Nincs fenség, a legnagyobb sajnálatomra, de, ha parancsolni méltóztatik...

Majdnem azt felelte szegény megzavart feje, hogy ő hoz oda néhány dombot, de nem fejezheti be szolgálatkés és lojális mondóját, mert ekkora a vasuti töltés bukkan fel a szemük előtt, de csak egy pillanatra, mert a következőben oly fűsikettől gyorsan fogadta a csapatot, hogy a lőpor füstjében nem igen lehetett látni a... szerintük... égből odapotyaut töltést.

— Azonnal lefuvatták az ütközetet. A fenség kacagásba gurult, hogy alig birt kapkodni a szavak után:

— Ezredes ur!... Ezredes ur!... Ez pompás!... Klasszikus!... És... és... fa-

utazik titkárával együtt némi okirat kutatások végett, de csak rövidebb időre, visszajövet pedig *Akiba* fognak levéltári kutatásokat végezni.

A rövid levél telve volt nemes örömmel, mert hát a franciaországi kutatások a legszebb eredménnyel végződtek. Nagy Lajos magyar királynak VI. Kelemen pápához intézett levelét találta meg *Frankói* Franciaországban s a feltalált nyomok után reménye van a kutató püspöknek még más, a magyarok nyomozó történetére végtelenül becses iratok feltalálásához is.

Hogy ragyogtak a szemei a mi öreg kanonok barátunknak erre az övendetes hírre! Elmondta, hogy néha hónapokig kutat, olvasgatja végig a vatikáni gyűjteményekben az óriási régi foliansokat s nem talál semmi a magyarok történetére vonatkozó adatot, máskor meg oly szerencsés napjai s hetei vannak — mint ép akkor ápril. 5-én is — hogy egyik érdekes dologra a másik után bukkan, s a vatikáni másolók alig győzik a feltalált okmányok hiteles másolatait elkészíteni.

XIII. Leó pápa a legnagyobb érdeklődéssel kíséri ennek a kis magyar tudományos római körnek a munkáját *Frankói* püspök a vatikánban a personagraták közt is első helyen áll, s a pápa szinte megkivánja tőle, hogy kutatásainak eredményéről, amelyeket Rómában és más hol végez, első sorban neki számoljon be s az agg szent atya örül legjobban, ha az ő kedves *Frankói*ja s a vezetése alatt levő kis magyar csapat munkája, fáradsága szép eredményeket mutathat fel. *Frankói*nak ugyszólván szabad bejárata van a pápához, ki a magyarokat rendkívül kedveli amúgy is, sőt az egyik komornyikja, *Horky* Felix maga is eredeti, igazi magyar ember, aki a pápa előtt a hűség mintaképe.

Nemde eredeti dolog, hogy a római pápának komornyikja magyar ember? De még eredetibb az, hogy hogyan került *Horky* a pápához. *Horky* valamikor a Rómában tartózkodó *Zichy* gróf praelatus, a konstantinápolyi követ fiának a komornyikja volt s mikor egy izben az ura súlyosan megbetegedett, a pápa a saját orvosát küldte el kedvelt magyar praelatusához. — *Horky* Felix azonban nem bocsátotta be a pápa orvosát az urához. Hiába beszélt a pápa orvosa a komornyiknak, hogy ölet a Szentséges atya maga küldte, *Horky* kereken kimondta, hogy az ő házi orvosuk pedig szigorúan meghagyta neki, hogy beteg urához senkit, de senkit ne bocsásson be, mert annak első sorban feltétlen nyugalomra van szüksége. Minthogy pedig ura betegsége alatt ő neki a házi orvos parancsol, hát bizony ő nemcsak a pápa orvosát nem bocsátja a beteg urához, de ha maga a Szentséges atya jönne, azt sem eresztene be.

Mit volt mit tenni, a pápa orvosa visszament a Vatikánba s jelentette a pápának, hogy nem sikerült a beteg praelatushoz bejutni, mert annak a komornyikja, *Horky* Felix, ezt meg azt mondta.

XIII. Leó pápának *Horky* viselkedése annyira megtetszett, hogy azt mondta, na! ezt az embert én akárhogyan megszerzem magannak, ilyen emberre van nekem is szükségem, aki a gazdáján kívül még a római pápát sem ismeri el parancsolójának. Mikor *Zichy* gróf praelatus felgyógyult, audienciára ment a pápához s komornyikjának fülébe jutott viselkedéséért a szent

mózus... kolosszális!... No de ily vereséget... És kicsordultak a könnyek a nevetéstől a szemébe. Azután lecsillapodva mosolyogva kérdezte:

— Ki az ellencsapat parancsnoka?

Az ezredes kinosan izgett mozgott, nem tudta, nevéssen-e a vezetővel vagy boszankodjék-e a felsülésén. Egyszerre azonban egy szájjal pipázni és furulyázni nem lehet, mert az egyiket szivni, a másikat fujni kell, — hát ő is nevetve felelte:

— Branne őrnagy a parancsnok, fenség.

— No ebből is nemsokára alezredes lesz.

Az ezredes dünyögött valamit. — A főherceg szemén szigorúság ült ki:

— Ezredes ur, a csapatokat diszelvonulásban szeretném elővezetni a győztes őrnagy ur előtt!... Ine itt vágat felénk... Őrnagy ur!... szól Branne felé fordulva, ... kitűnő volt a támadás. Valóban legigazabb elismerésemet kell, hogy kifejezzem. — Ezzel melegen megárazta Branne jobbát és a zászlóaljához vágatott. A legénység diszelvonulásra készen állott.

A főherceg vezényszava csengett:

— Zászlóalj, vigyázz! Zászlóalj, jobbra nézz! Diszelvonulás, — zászlóalj, indulj!

Dübürgött a föld a kemény léptek alatt, nyolcszáz ember szeme merevedett az őrnagyra, a fenség katonás dőlcséggel emelte előtte tisztelgésre a kivont kardot.

S az őrnagy odaszegezten ült a lován, kezét tisztetve a sapkáján tartotta és könny ragyogott a szemében...

Fáy Nándor.

Atya bocsánatát kérte. A pápa azt mondta, hogy megbocsát, de csak egy föltétel alatt, ha azt a hű embert átengedi *Zichy* ő neki magának, hogy pápai komornyik legyen *Horky* ből. — A praelatus azután a pápa kedvéért nagy nehezen megvált hűséges komornyikjától, s azóta nincs a pápának kedveltebb komornyikja, mint a magyar *Horky*. Azt mondják ennek a szolgai állásban levő derék magyar embernek oly befolyása van a pápára, hogy magyar ügyekben jobban hallgat a pápa az ő egy-két szavára, mint a legfényesebb szónoklatra s komornyikjának egyszerű véleményét majd minden esetben meghallgatja s gyakran hallani a pápától, hogy: hja! *Horky* ezt meg azt mondja erre vagy arra a magyar dologra, amit pedig *Horky* mond, az igaz!

Inné van azután XIII. Leó pápának az ismert kiváló szeretete is a magyar nemzet iránt. *Frankói* püspökben és munkatársában megismerte a pápa a magyar tudományos és előkelő világot, a komornyikjában pedig az igazi magyar hűséget, a magyar embert, annak az egyszerű, józan eszét, szokásait és inodorát. — És amit így a magyarokban megismert, az teljesen megnyerte tetszését. Inné van az, hogy a pápa kiváló magyar szeretetéről ismeretes s a magyar nemzetet a legderékabb nemzetek közé sorolja, akiknek az életközelmét a legéberebb figyelemmel kíséri.

Minő különös játéka a sorsnak, hogy minket magyarokat a római pápa egy, a legtudományosabb, legszerényebb, s egyuttal legfáradhatatlanabb s legmunkásabb magyar főpapunk, *Frankói* püspök és egy egyszerű magyar emberben *Horky*ban, tanult meg legjobban ismerni, becsülni, szeretni és tisztelni.

Igy találkoznak a szélsőségek!

Sokszor bizony nem tudja az ember, hogy a világhatalmasai mily forrásokból nyerik egyik-másik nemzet iránt információikat, s csodálkozunk, honnét tudja ez vagy az a világi vagy egyházi fejedelem ezeket a dolgokat nemzetünkről. Ine itt a példa magáról a római pápáról. Bárki, aki Rómában megfordul, utána járhat ennek a dolognak s örömmel fogja tapasztalni, hogy ez így van, ahogy eladtam.

Frankói püspöktől azután később alkalmam volt meg is ismerkedni.

Először akkor beszélünk vele feleségemmel együtt, mikor ápril. 8-án reggel kocsival megérkeztünk a villája elé, hogy Beke kanonokot magunkkal vigyük *Nápolyba*.

Amint a villa elé megérkeztünk, a palota ablakából a kezével integett felénk egy papi alak s mikor feleségemmel a lépcsőn felfelé haladtunk, elénk jött egy fürge, alacsony kedves pap — akiben az arcképei után Frankói püspökre ismertem, s akit mi még Beke kanonokkal együtt előtte való este Londonban hittünk lenni.

Bemutatkozásunkra mosolyogva jegyezte meg a püspök, hogy hirtől már ismer bennünket, mert Beke kanonok elmondta neki, velünk akar átrendülni *Nápolyba*, s örömmel ajánlotta fel, hogy holmiainkat addig, míg *Nápolyban* leszünk, helyezzük el Beke kanonok s esetleg az ő lakásán. Elkisért bennünket egészen a kanonok lakásáig s mikor mondtam, hogy ugyan furesán fogja magát kivenni, a feleségem ruháit, amiket nem akarunk *Nápolyba* átvinni, egy püspöki lakásban hátrahagyni, nevetve jegyezte meg *Frankói* püspök, hogy hisz mikor nemrég az édes anyja s gondolom a nővére vagy valami női rokona meglátogatta őt Rómában, akkor meg teljes női ruharaktár volt a házában.

Később, mikor *Nápolyból* visszatértünk Rómába, több izben volt szerencsénk *Frankói* püspökkel találkozni. Nagyon sajnálta, hogy mikor néhány nappal előbb audiencián volt a pápánál, nem voltunk még Rómában, mert akkor magával vihetett volna bennünket is — de a pápai 21 éves jubileumi ünnepség után, melyen magunk is jelen voltunk, nem akarta *Frankói* püspök a kimerült pápát azonnal újabb audienciával terhelni — a mi kedvünkért. — Ha még legalább egy hétig maradtunk volna Rómában, akkor már, mint megígérte, örömmel vezetett volna bennünket, honfitársait, a Szent atya elé! No de láttuk azért a jubileumi ünnepségen a pápát, áldásában is részesültünk, egyszerre ez is elég!

Ilyen derék magyar emberek vannak Rómában.

H I R E K.

— **Látogatók a Darnay-muzeumban.** Az az érdekes és nagyértékű régiség-gyűjtemény, amelyet *Darnay* Kálmán fáradhatatlan buzgalommal gyűjtött egybe, immár méltó hajlékot kapott. A tulajdonos pártatlan szorgalommal, éjt-napot egygyé téve, elrendezte gyűjteményét s a mai nappal meg is nyitja a nagyközönség számára. A héten

már előkelő látogatói voltak a múzeumnak. F. hó 22-én *Hampel József* dr., az arkeologia nagy tudosa, *Berkes Ottó*, *Lakatos Vince* dr. és *Varga István* keszthelyi premontrei tanárok kíséretében órákat töltött a múzeumban. 26-án pedig *Fraknói Vilmos* cím. püspök és nagyváradi kanonok és *Szalay Imre*, a nemzeti múzeum igazgatója látogatták meg *Schönberr Gyula* dr. titkár kíséretében a múzeumot, gyönyörködtek az ügyes elrendezésben és szemlélték nagy érdeklődéssel a gyűjtemény tárgyait. A magyar kultúrának e nagynevű tagjai dícsérettel halmozták el Darnayt s amaz óhajuknak adtak kifejezést, vajha minden vármegyének volna egy-egy Darnaja. F. hó 27-én *Sárkány Béla*, a Magyarország és *Sebők Zsigmond*, a Budapesti Hírlap dolgozó társai látogatták meg a múzeumot. Bemutatóikat remélhetőleg megörökítik lapjaikban.

— **Vizsgálat.** Jankovich László gróf vármegyénk főispánja f. hó 24-én Ódor Géza pénzügyigazgató és Bogyay Elemér főispáni titkár kíséretében Sümegegre érkezett. Először is a kórházat szemléltette meg. Ramassetter Vincének e humánus alkotása igaz örömmel töltötte el főispánunk kedvét s lelkes dícsérettel nyilatkozott a tapasztalt rendről, tisztaságról, berendezésről. A kórház után a közigazgatás börtön helyiségeit szemléltette meg, majd pedig a szolgabíróóság egész ügykezelését vette tüzetes vizsgálat alá. A tapasztaltak felett meleg elismerését fejezte ki.

— **Jótékonyág.** Az ukki templomot restaurálják. A község bíróját *Rákosi Jenő*nek, hogy adományával a költségekhez hozzájárulni szíveskedjék s egyúttal kérdezősködött a Rákosi-család hovatartozásától. Rákosi kimerítő levélben felelt a kérdésre, az egyszerű falusi bíró levelére, részletesen tudósította az Ukkról elszakadt család összes tagjainak állapotáról s jó kívánatait fejezve ki az ukkiaknak, 240 korona adományt küldött az említett családra. Ez összeghez járultak: *Rákosi Béla* dr. 10, *Évva Lajosné* 5, *Rákosi Szidónia* 25, *Rákosi Viktor* 10, *Hermann Béláné* 10, *Csepreghy Ferencné* 50, *Zilahi Dezső*, *Zilahi Jenő*, *Zilahi László* 10—10, *Rákosi Jenő* 100 K. Az ukkiak hálás köszönettel fogadták a nagylelkű adományt, de talán még jobban meghatótta őket e nagy irónknak kedves hangon írt levele.

— **A sümegei lövészársulat** f. hó 15-én megkezdett lövés-és tekeversenyét 22-én délután fejezte be. Nyertesek a lövésnél: *Cunya Sándor*, *Barkóci László*, *Darnay Kálmán*, *Mall Vilmos* és *Szerdahely Károly*; a tekénél: *Eitner Jenő*, *Gál Péter*, *Karácsonyi Kálmán*, *Mall Vilmos* és *Bódis Tivadar*. A nyerők díszes és értékes tárgyakat vittek el ügyességük jutalmául.

— **Évzárás** Lepergett 10 hónap, beállott a vakáció, az edes pihenés, az erőgyűjtő nyugalom ideje. A sümegei népoktató intézetek tegnap, f. hó 28-án zárták be az évet. Reggel fél 8 kor *Vida János* kaplán hálaadó istentiszteletet mutatott be az Úrnak, utána az ifjúság nagy számú vendég kíséretében a Ramassetter-ház udvarára vonult, ahol a nagy gesztenyefák dús lombzatának árnyékában felejt le az évzáró ünnep. Megnyitól az elemi iskolai tanulók a Szózatot énekelték. A közönség fölállva, fedetlen fővel hallgatta végig az imádságos dalt. Utána *Bánfi Alajos* számolt be az év főbb mozzanatairól, különösen a rendetlen beiratás káros voltát hangsúlyozva. Sajna, akiknek e lecke szólt, azok — köznap lévén — nem vettek részt az ünnepen. Ezután két csinos szavalt következett, *Böröckey Mari* VI. oszt. tan. Arany-nak a fülemile, *Vértessy Margit* a felső leányiskola, II. oszt. tanulója étvőtsnek Bucsu című költeményét adta elő. Erre az elemi iskola növendékei *Tihanyinak Jé honfiak, houleányok* című dalát énekelték, ami után az igazgató ki-oztotta a jutalmakat. Erre *Adorján József* IV. oszt. tan. mondott búcsút, az igazgató elbocsátó beszédét s a szép ünnep befejezést nyert.

— **Az iparisiskolában** f. hó 22-én voltak a vizsgálatok. Szívesen elismerjük, hogy néhány mester is érdeklődött a tanulók haladása iránt, nem úgy, mint a június 8-án, midőn csak egy gazda jelent meg az inasok hazafias ünnepén.

— **A realiskola** ma tartja évzáró ünnepét s ezután már csak a kisedővő marad nyitva.

— **Iskolatársak találkozója.** Mindazon tanuló társaimat, kik az 1897. évben a sümegei realiskola IV. osztályát végezték, felkérem, hogy velem a f. év augusztus hó 5-re kitűzött összejövetel végett jelenlegi tartózkodási helyüket tudatni szíveskedjenek. *Stiaszny Aladár*, *Szent-György*, u. p. Tata.

— **Nyári mulatság.** A sümegei iparos ifjúság nyári mulatsága, amelyet f. hó 22-én tartottak meg, a szokottnál is fényesebben sikerült. Nemcsak az iparos osztály jelent meg a szép leányával együtt nagy számban, hanem városunk intelligenciája is igen szépen volt képviselve. Délután a tekeverseny folyt nagy animóval. Eredménye: *Ur Pál* (13 bábuval) mosdó készletet,

Orbán István (13) szivar-készletet, *Paulinyi József* (12) kézi tászkát, *Eitner Jenő* (11—10) ruhakészletet, *Holba József* (11—8) asztali díszet, *Kovács Zsigmond* (11—7) cukortartót, *Mautner Samu* (11—6) szivartárcát és *Kohlman Miksa* (11—5) pénzes erszényt nyert. Este megereedt a tánc s folyt nem lankadó kedvvel egész hajnalig. A jelen volt nők közül tudósítónknak a következőket sikerült följegyezni: *Aranyossy Árpád*, *Baldauf Sándorné*, *Babics Gyuláné*, *Bricht Bernátné*, *Dorsilász Andrásné*, *Fazekas Gyuláné*, *Holba Jánosné*, *Holba Józsefné*, *Hegyi Kálmánné*, *Huppán Lajosné*, *Kis Jánosné*, *Kovács Zsigmondné*, *Lázár Istvánné*, *Lázár Károlyné*, *Németh Ferencné*, *Németh Istvánné*, *Németh Sándorné*, *Nyers Sándorné*, *Orbán Istvánné*, *Pentz Mihályné*, *Reisinger Mihályné*, *Rothschild Sándorné*, *Schwarz Adolfné*, *Spiegler Ferencné* (Sopron), *Skállák Mihályné*, *Szijaártó Györgyné*, *Szenc Jakabné*, *Tobak Antalné*, *Talabár Kálmánné*, *Tóth Gyuláné*, *Ur Pálné*, *Aranyossy Anna*, *Babics Teruska* (N. Atád), *Baldauf Róza*, *Bricht Ilona*, *Faludi Erzsike*, *Fischl Aranka*, *Huppán Erzsé*, *Holba Mariska*, *Jung Irenke*, *Kis Mariska*, *Lázár Magda*, *Lázár Teri*, *Németh Mariska*, *Rothschild Gizella*, *Schwarz Rozina*, *Schwarz Regina*, *Szenc Karolin* és *Gizella*, *Talabár Gizella* és *Tobak Teri*.

— **Felülfizetések.** A sümegei iparos ifjúság egyesületének f. hó 22-én tartott táncmulatságán felülfizettek: *Eitner Zsigmond* 9 K., *Eitner Jenő* 5 K., *W. S.*, *Mesterházy Sándor*, *Skállák Mihály*, *Orbán István*, *Thaler Rezső*, *Klaffl Lajos*, 2—2 K., *Mautner Samu*, *Bárdi Ferenc* dr., *Bárdi György* dr., *Eitner Sándor*, *Bricht Viktor*, *Bazsó József*, *Babics Gyula*, *Reisinger Mihályné*, *Karácsonyi Kálmán*, *Süvegh János*, *Krisztinkovics József*, *N. N.*, *Darnay Kálmán*, *Klein Mór*, *Bricht Jenő*, *Löbl N.*, *Simon Lajos*, *Bükhel Gábor*, *Bricht Sándor*, *Szijaártó György*, *Németh Ignác*, *Bachinger N.*, *Holba József*, *Márkus Ignác*, *Horvát Gábor*, *Gejger János* 1—1 K., *Svarc Róza*, *Fazekas Gyula*, *Szenc Jakab*, *Marton Adolf*, 60—60 fil., *Keszler Pál* 50 fil., *Mike József*, *Gerv Lipót*, *Tavaszi Jenő*, *Horváth Lajos*, *Stirling László*, *Salvaniz János*, *Liszl Károly*, *Fejes Lajos* 40—40 fil., *Kelemen Vince*, *Ur János* 30—30 fil., *N. N.* 20 fil., összesen 61 kor. 10 fil. Jegyekből befolyt 175 kor. 10 fil. Kiadás 89 kor. 52 fil. Tiszta jövedelem 146 kor. 58 fil. A szíves felülfizetőknek ez uton is hálás köszönettel fejezi ki az egyesület elnöksége.

— **Záróvizsgálat.** A zala-mihályfai állami iskolában az ez évi záróvizsgálatok folyó június hó 23-án a szokott érdeklődés mellett folytak le. Első sorban volt a vallástani vizsgálat, melynek eredményeért a helyi plébános urat illeti meg az elismerés. A többi tárgyak és az osztályok vizsgálatát után kiosztatták, — mint minden évben — a Bessenyei Ernő-alap 28 korona évi kamata a néhai alapító szándéka szerint szegény és szorgalmas tanulók közt. A szép alapítvány kamataiért örök hálaival viseltetik a nemeslelkű alapító iránt az iskola. Kiosztott továbbá 10 korona a *Selley Boldizsár*-alaphoz az isteni szolgálatnál buzgó minisztrások közt. Ez alap az ifjú vallásos buzgóságának emelését célozza. Özevgy *Paar Istvánné*, az igazi szegények jól ismert jótévedője, szintén 10 koronát ajándékozott az iskola szegényeinek jutalmazására. Ajándékozta még *Steiner Adolf* ur 2, s többen 1—1 koronát a jobb tanulók között való kiosztásra. A kiosztott ajándék meghaladja az 50 koronát. Mindezekért a nyilvánosság útján s az iskola nevében a legmelegebb köszönettel fejezi ki az iskola igazgatótanítója: *Tóth Lajos*.

— **A tisztesség érdekében.** A belügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki a vármegyei és városi törvényhatóságoknak: Budapestben *B. Virág Géza* kiadásában és szerkesztésében *Kis Élet* cím alatt heti újság jelenik meg, mely *Biró Miksa* tulajdona és mely képeiben és közleményeiben a legszemérmetlenebb erkölcselenség terjesztője. Azonkívül felettébb erkölcselenséget irányzatú és szemérmet sértő képeket közöl a Magyar Figaró című újság is. Ezeknek a lapoknak a szemérmet sértő képei pedig egyes üzletek és főleg a legtöbb dohánytűzsdé kirakatában láthatók. Felhívom a törvényhatóságokat, hogy az 1897. évi június hó 2-án 40.000. B. M. szám alatt kiadott körrendelet értelmében ezen lapok szemérmet sértő képes ábrázolatának a kirakatokból való eltávolítása iránt azonnal s a legerélyesebben intézkedjék, egyidejűleg pedig utasítsa közegeit, hogy a szemérmet sértő nyomtatványok vagy képes ábrázolatoknak uccai kirakatokban való kiállítását megtiltsák s fent hivatkozott belügyminiszteri körrendelet a legszigorubbán hajtsák végre. Budapestben, 1092. június 2-án. Széll s. k.

— **A budapesti m. kir. állami felső építőipariskola rendes tanfolyamán** a jövő 1902/1903 isk. évre való beírás szeptember 1-től 5-ödik napjáig lesz. Az intézet célja a hazai építő ipar számára elmunkásokat, pallérokat és építésve-

zelőket nevelni, kikből önmálló mesterek lehet-
senek. A tanítás három évig tart. Az intézetben nyert végbizonyítvány legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a *kőműves*, a *kőfaragó*, az *ésmesterség* önálló üzésére, legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre; a végbizonyítvány jogot ad az egyéves önkénteségre. Tanulóul felvétetnek azok a 15 életévet betöltött ifjak, akik a polgári iskola, gymnasium, vagy real iskola négy alsó osztályát *ja* osztályzattal elvégezték. Aki-
nek középiskolai bizonyítványai nem *ja* vagy *jeles* osztályzatúak, vagy akik kevesebb középiskolai osztályt végeztek, de hosszabb időn át voltak gyakorlaton, oskák felvételi vizsgálat után vehetők fel. Minden jelentkező tartozik iparhatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolni, hogy az építőipar terén már foglalkozott gyakorlatilag legalább két hónapon át; hosszabb gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. A beiratási díj egész évre 4 korona, a tandíj félévenként 20 korona; szerződési biztosíték egész évre 6 korona. A jelentkezésnél szükséges iratok. 1. Keresztlevél, vagy születési bizonyítvány. 2. Az összes végzett középiskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 3. Az újraoltásról szóló orvosi bizonyítvány. 4. Az iparhatóságilag hitelesített gyakorlati bizonyítvány. Bővebb felvilágosítást készséggel ad az igazgatóság. (Budapest, VII. ker., Csömöri ut 74 szám.)

— **A város házából.** Sümege képviselőtestülete tegnap, szombat délután rendkívüli gyűlést tartott, melyen a tagok szép számmal vettek részt. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Possanyi József* városbíró jelentette, hogy az előjáróság a vadászterületet nyilvános árverés után *Barkóci Károlynak* adta ki, egyben bemutatta a szerződést, amelyet a gyűlés jóváhagyott.

Ezután a városbíró előterjesztette a Pesti Hazai Takarékpénztár és a Magyar Jelzálog Hitelbank ajánlatát a 80 000 koronás kölcsönre nézve s bemutatta a kötelező minitáit is. Mint előnyösebbet, a jelzálog bank ajánlatát fogadták el, mely 4-95 százalékra adja a kölcsönt. E szerint a város évenként 265 korona kamat többletet fizet, mint eddig, de 50 év múlva adóssága megszűnik. Az okiratok aláírásával a városbíró, *Epstein Vilmos* és *Kovács Mihály* előljárókat bizta meg a gyűlés.

A zárdá-intézet ügyében *Lukonich Gábor* dr. mint a képviselőtestület megbízottja előadta, hogy *Hornig Károly* báró megyés püspökkel tárgyal, aki a várostól ajánlott föltételeket el is fogadta. Erre a városbíró felolvasta s helyenkint megmagyarázta a szerződés pontjait, ami után ezt egyhangulag elfogadták s 30 nap mul-tán a telek-cserék ügyében új gyűlést tartanak. *Hornig* br. jóváhagyása esetén az építést 1904-ben megkezdeli.

A belügyminiszter leirta fölött, hogy másodjegyű állás szervezése esetén ennek, mint anyakönyvi helyettesnek évi 400 korona fizetést ad, napirendre tértek.

A vásártér rendezésére s a jogtalanul elfoglalt területek visszavételére a városbíró elnöklete alatt *Lukonich Gábor* dr., *Vid Lajos*, *Kis Antal*, *Kovács Mihály* és az előljárókból álló bizottságot küldtek ki.

A város számadásait minthogy nem az alispáni rendeletnek megfelelőleg állították egybe, a vármegyéről visszaküldték. Sümegei Tivadar számvizsgáló jelentése alapján az új számadásokat is elfogadták s az előjáróságnak a fölmentést megadták.

Miután tudomásul vették, hogy a kórház bizottság elnökévé *Mojzer Józsefet* választották meg, *Jós István* ápolónak, aki 25 évon derékasan töltötte be helyét, évi 60 K. kegyelemdíjat szavaztak meg.

Több kisebb ügy letárgyalása után a gyűlés véget ért.

— **A sümegei közfürdő,** melyet a téli idő rongálásából helyreállítottak, már megnyitott, természetesen, a volt hűvös, esős időben nem lehetett a fürdőt használni, azonban a beálló meleg napok majd megteremtik a fürdő közönségét.

— **A gummipuska** Nagyon eltarjadt a gyermekek között a gummipuska. Szerzte járnak vele a városban és határban, nem kevés veszedelmére a kis éneklő madaraknak, no, meg az embereknek szemének. Felhívjuk a rendőrök, pásztorok stb. figyelmét, hogy a gummipuskát okvetlenül kohozzák el, sőt a madár-lövő gyerekeket *Daranyi* miniszter rendelete értelmében jelentésként föl.

— **Boltfürés.** A káptalanfai szövetkezet boltját innár harmadizben rabolták meg. F. hó 23-ra virradóra ismét behatoltak s több aprókos tárgyat emeltek el a boltból. Készpénzre azonban nem tehettek szert, mert okulva az előbbi betöréseken, estenkint a pénzt elviszik a fiokból. A csendőzők erőlyesen nyomoznak az ismeretlen tettesek után.

— **Vesztett eb.** Csabrendeken f. hó 25-én Ciráki István kutyája Kovács József kocsist és Zömbik Károly földmivest meharapta, többeket pedig megtámadott s három kutyát megmárt. A gyanus ebet lelővették s Sugár Jákó állatorvos megállapította, hogy a kutya vesztett volt. Az állat agyvelejét a budapesti állatorvosi főiskolának, a megmárt embereket pedig a Pasteur intézetbe küldték föl.

— **A Magyarországnak** a legfőbb érdeme az egyenes, hajthatatlan, független nemzeti irány, amelyet minden sora visszatükröz és amellyel már eddig is döntő eredményeket vívott ki közéletünk átalakítása, megtisztítása tekintetében. A „Magyarország”-ba írja vezérekkeit a magyar zurnalisztika elismert mestere: Bartha Miklós, ami egymagában is elegendő bizonyság annak, hogy a „Magyarország” a legnemzetibb lap. A lapot ezelőtt kilenc évvel Holló Lajos orsz. képviselő alapította azzal a céllal, hogy legyen a nemzeti törekvéseknek egy mindentől független, alkuvást, befolyásolást és meghátrálást nem ismerő organuma, amely köré a művelt magyar társadalom színejeva bizalommal sorakozhassék. A nagy közönség a tanuja annak, hogy Holló Lajos főszerkesztőnek e célzata teljes sikert ért el. Felelős szerkesztője a lapnak Lovász Márton orsz. képviselő, akinek magvas cikkei nagy elismeréssel honorálja a nagy közönség. A „Magyarország” hírszolgálatát páratlanul áll a magyar zurnalisztikában, az összes többi lapoknál megelző kitűnő forrásokból szerzett értesüléseivel. Előfizetési ára 28 kor., felévre 14, negyedévre 7, egy hóra 2 kor. 40 fill. Legcélszerűbb az előfizetési pénzeket postautalványon küldeni a „Magyarország” kiadóhivatalába Budapest, Teréz-kört 19.

— **Ujdonság.** Légy fogó süveg, mely 10 ezer légynél többet elpusztít légyenyves átluzattal együtt 30 fillér. Átluzat külön 10 fillér — légyenyves papír, 7 darab 20 fillér, darabja 3 fillér. Egyedül Darnay Káhnán kereskedésében kapható Sümegeben.

2938. tk. 1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy a sümegei takarékpénztár végrehajtónak Stern Bernát és társai végrehajtást szenvedők elleni 280 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbíróház területén levő a szentgrótmezővárosi 55. sz. utcában f. hó 24. részben Schönvald Regina Stern Mártonné, 14 részben Stern Antal és 14 részben Stern Bernát tulajdonánál felvett egész ingatlanra 908 korona; az 56. sz. utcában f. hó 24. részben Bencsik János és neje Szabó Anna tulajdonánál felvett egész ingatlanra 836 korona ezennel megállapított kiképzési árral elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor Z.-Szt. Grót közszékházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiképzési árral is eladandó fognak.

Árverezeni szándékoznak az ingatlanok becsértékének 10 százalékát vagyis 90 K. 80 f. és 83 K. 60 f.-t készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és a 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-c 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság. Sümege, 1902. évi június hó 7-ik napján.

Szerdahely, kir. aljbíró.

JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becsos tudomására hozni, hogy a nyári idényre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozásu és tartós ur-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
Sümege.

26-52.

A

Brázay-féle

sósborszesz

nélkülözhetlen háziszer.

— Kapható mindenütt. —

Horrát Gábor
könyvnyomdája,
könyv és papírkereskedése
Sümege.

Elkészít mindenféle ügyvédi és körjegyzői nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, eljegyzési és esketési kártyákat, számlákat, gyászlapokat, levélpapír és borítékokat izléses kivételben és jutányos áron.

Teljes raktár körjegyzői nyomtatványokból.

Sümegei táj- és képes levelező-lapok dus választékban kaphatók.

Egy jókarban levő pedálos czimbalom
kerestetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Javallatok: A lélegzőszervek és bélhuzam összes hurutos megbetegedései, úgyszintén vészegénység. Ellenjavallt: sorvadásnál.

Gleichenberg, gyógyhely.

Alkalikus-muriatikus források: Constantin és Emma forrás; alkalikus-muriatikus vasas savanyuvíz: Jánoskut; tiszta vasas savanyuvíz: Klauzenquelle; savó, sterilizált tej, (száraz takarmányozás), Kefyr, forrás só inhalatió, fenyő inhalatiók, mindegyik külön kamarában; lélegző készülék, pneumatikus kamarák, édes forrásvíz, pezsgő hevített fürdők, fenyő és acél fürdők. Nagy vizgyógy intézet, terepkura. Enyhe, nedves-meleg, pormentes, szélcsendes levegő, erdős, halmos vidék.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.
Lakások és kocsirendelés a fürdőigazgatásnál Gleichenbergben.

Idény május hó 1-től szeptember hó végéig.

Hirdetéseket a legjutányosabb áron felvesz a kiadóhivatal.

PENTZ MIHÁLY
KÓFARAGÓ MESTER
SÜMEGEN.

Nagy sirkő-raktár
bel- és külföldi márványokból, granit és sienitből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: siremlékeket, uti keresztek, Szent Háromság szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat . . . .

